

ÖRJAN KAN KONSTEN ATT LOCKA ÄLG!

FOTO: GÖRAN EKSTRÖM

Lockjakt på älg är definitivt en underskattad och outnyttjad jaktform i Sverige. De få jägare som provat att locka på älg begränsar ofta sin repertoar till ett eller annat kontaktläte.

JJ fick möjligheten att följa Örjan Harila, Norrbotten, som utvecklat lockjakten till en mycket effektiv jaktform.

TEXT & FOTO: MIKAEL GRENNARD

september är lockjakten som mest effektiv. En tidig vindstilla morgon med frost är det absolut optimala. De flesta älgjägare i Sverige som provat lockjakt har börjat genom att studera Gunnar Sunds instruktioner.

Precis samma start har Örjan Harila gjort.

– Även min lockmentor och dennes kamrater började en gång med Gunnar Sunds instruktioner. Men som vana skogsmän som vistats mycket i skog och mark började de experimentera

med olika tekniker. Alla ville ju skjuta stortjuren, berättar Örjan.

– Vi började lyssna på brunstiga älgkor. Det om något borde väl få fram de stora tjurarna. Jägare har kanske av naturliga skäl hållit sig hemma under brunstuppehållet. Men vill man veta hur älgkorna lockar till sig tjurarna bör man nog ge sig ut under just den tiden, menar Örjan.

– Älgkornas lockläte beskrivs bäst som ett klagande gnäggande med inblandande av det mer kända kontaktlätet. Ingen vet

väl hur många som lockar med denna teknik, men en sak är säker, det är effektivt!

Överlista stortjuren

Örjan jagar älg på alla sätt, men lockjakten tillhör givetvis favoritjakten.

– Det är en fantastisk upplevelse att överlista älgen. Fina hundarbeten har sin charm, men nu är det jag själv som får jobba. Det är inte bara att lära sig locka, när man väl får svar måste resten av arbetet förvaltas, säger Örjan.

– Det är nog så lätt att göra bort sig när man har älgen inne på skjuthåll. Då får absolut inget gå fel. En bruten kvist eller en vindkantring kan direkt sätta en nog så nyfiken tjur i sken. Men om man spelar sina kort rätt får man skjuta tämligen ofta. Örjan har senaste tiden årligen skjutit ett 10-tal älgar på lock. Varje år har det också fallit någon på 16 taggar eller mer.

Gästjakt

När JJ:s utsände träffar Örjan är han på väg ut med Mats Nyberg från Nyköping som ska få uppleva lockjaktens spänning. Örjan lockar och Mats ska få äran att skjuta.

Örjan väljer ett pass i ett högt torn nära en myrkant. Vinden ligger rätt, rakt in i näsan. Men första försöket ger ingen kontakt och Örjan bestämmer sig för att byta till ett annat liknande pass.

– Har man inte fått svar på 40 minuter kan man lika gärna byta mark, muttrar Örjan.

Aldrig länge

I nästa torn sitter vi endast tio minuter innan vi får svar från andra sidan myren. Det märks direkt att Örjan skärper sinnen och vräker på med mer ur sin

Örjan Harila kommer ofta till skott genom älglock.

"En brunstig älgkos klagande gnägg kan vara ruskigt effektivt!"

"Tjuren svarar och vi hör hornen slå i träden!"

lock-repertoar och kör allt intensivare. Men vi får bara ett svar. Det är helt tyst. Örjan fortsätter att locka.

Plötsligt dyker en tjur upp på vår högra sida. Han har inte tänkt låta sig luras så lätt. Han har gått runt oss i rätt vind och har alla sinnen på helspänn. Han står och lyssnar i en tall-dunge ett hundratal meter från tornet. Viskande bestämmer vi oss för att sluta fotografera då ljudet från kameran stör tjuren. Mats lägger studsaren på tornkanten och Örjan vräker på ännu en salva med gnäggande. Tjuren tar några kliv ut på myren och visar breddsidan.

Mats tar chansen

Sörmlänningen har fått den chans han behöver och ett studsarskott ekar över den ödsliga nejden. Som efter ett piskrapp påbörjar tjuren en snabb men mycket kort rusning i en halvbåge innan han går omkull vid en ungtall.

Mats tar ner och plundrar bössan. Han har precis fällt

sin andra Norrlandsälg. Förra gången en 12:a, nu en gaffel, men Mats tillhör dem som räknar upplevelser i stället för taggar så han är lika glad för det.

Min tur

På dagarna är det hundjakt som gäller och tidig morgon och sen eftermiddag är det lockjakt. På eftermiddagen delar vi upp markerna mellan oss över en kopp fika. Med kartans hjälp försöker vi redan vid stugan överlista stortjuren.

Örjan och jag tar plats vid en myrhals där det förr har skjutits flera älgar. Efter en stund känner vi av hur temperaturen drastiskt faller som den kan göra vissa höstkvällar.

Ingen älg kommer och lite i desperation av den sena timmen provar vi en aldrig testad liten myr i en sänka på andra sidan vägen. Efter fem minuters lockande får vi svar.

Ett kontaktläte tillsammans med de omisskännliga ljudet av stora skovlar som slår mot träd!

Intensiteten av vårt lockande ökar med den fallande temperaturen och dimman lägger sig över myren. Vi hör tjuren komma. Vi hör honom också vända och lämna oss. Den fallande temperaturen har ändrat vittringen totalt i grytan. Vi är ändå båda tämligen glada då vi vänder kosan hemåt mot en puttrande tjädergryta. Vi vet i alla fall med säkerhet var vi ska börja morgondagens lockjakt.

Perfekta förhållanden

Klockan 04.00 skraller väckarklockan, några vilna själar i långkalsonger börjar röra på sig. Ute är det ett par minus, klart väder och frosten prasslar i gräset. – Skjuter vi inte nu då vet jag inte vad som är fel, muttrar Örjan.

Vi återvänder till myren där vi hoppas återfinna tjuren vars skovlar vi hörde i går. Myren är vit av frost och Örjans lock hörs milsvitt i väg, känns det som. Efter 10 minuter får vi äntligen ett något försynt svar. Örjan eldar

Mats Nyberg tog chansen när tjuren lockades fram av Örjan.

på med locksalva efter locksalva. Inget händer. Men plötsligt har vi en svart skugga 30 meter från oss i ungskogskanten. Örjan viskar:
– Skjut, skjut, den får vind av oss!

Vinglar till

Så fort jag får bogen fri går skottet. Tjuren tecknar inte mycket och försöker långsamt gå undan och jag skjuter ytterligare ett skott i bogen. Tjuren vinglar tillbaka in i ungskogen där den sedan lägger sig för gott.

Vi vet båda att det inte är tjuren från i går. I riset ligger i stället en symmetrisk och i mina ögon vackraste 6:a man kan tänka sig. Jag är helt betagen av den "föreställning" jag bjudits på. Ånyo på sitt torra norrländska sätt säger Örjan:

– Det kan hända vad som helst och det kan gå snabbt också när man lockar älg. Man vet aldrig vem som kommer på besök.

Under två dagar med Örjan sköts det totalt sex älgar. Två för hund och resten på lock. Av dessa var två unga tjurar, en ko, en kviga och två kalvar.

Även om jag är en hundjaktsgalning utan räddning så har jag fått en helt ny jaktform att odla. Det jobbiga blir bara att förklara för familj och grannar varför jag sitter på kontoret och gnäggar. •

Allt talar för lockjakt!

I Sverige har lockjakt i stort fört en ganska tynande tillvaro medan man i andra länder har lockjakten som huvudjaktform. I till exempel Nordamerika är lockjakt i stort sett allena rådande tillsammans med vakjakten vid åtlar.

Jakten med löshund på älg är unik för Norden.

TEXT & FOTO: MIKAEL GRENNARD

Sverige är lockjakten generellt på frammarsch. Inte minst lockjakten på räv intresserar alltfler. Lockpipor importeras och flera filmer i ämnet har gjorts.

tänkt sig en lättfångad middag. För övrigt det sista den björnen gjorde, poängterar Örjan med norrländsk torrhet.

Bästa tiden

Den bästa lockjakten är koncentrerad till september före brunsten. Men det kan även fungera efter brunsten. En bra lockplats är vid myrkanter då det där är lätt att hålla koll på vinden och se älgarna på avstånd.

– Många faktorer spelar in, men en kall stilla morgon med frost är i det närmaste oslagbar. Då hörs locket långt och av någon anledning är älgarna mer på hugget då, förklarar Örjan Harila. •

Örjan rekommenderar lockjakt före brunsten i september.

Älglock

För den stora allmänheten blev nog lockjakt på älg känd genom Gunnar Sunds kassetter och filmer. Men de flesta har, trots Gunnar Sunds ganska ingående och nog så illustrativa instruktioner, i huvudsak endast gett sig i kast med kontaktlätet – det som Gunnar Sund i sin reklam beskrev som O-ah, eller något åt det hållet.

Egentligen är det ganska märkligt att det inte lockas mer älg i landet. Fakta ger vid handen att Sverige utgör mindre än en procent av älgens utbredningsområde. Detta till trots skjuts nära nog 50 procent av världens älgar i Skandinavien. Så om man någonstans i världen ska locka älg så är det i Sverige.

Inte ofarligt

De som hållit på ett tag med lockjakt vet också att det mest oväntade kan hända.

– Vid två tillfällen har det varit nog så obehagligt, berättar Örjan.

– En gång försökte en tjur ramma mig på en myrkanter. Jag hade nästan fått in honom i håll och provade med lite utmaningsläten. På myren fanns samtidigt en älgko. Tjuren försökte springa över mig i rätt vind, så det var ingen tvekan om att han var ute efter mig.

– En bekant var ute för ett annan oväntad händelse. Han hörde lite prassel precis bakom sig och där stod en björn som

Innan eftermiddagens sittning delas de intressanta partierna upp mellan oss. Mats-Ola Johansson och hans far får välja pass.

Kort bildtext...

Kort bildtext...